

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง วาตะ วาที (๑)

ครูผู้สอน ครูรุ่งพิรุณ เขื่อนรอบ

ครูฟาริเตอร์ เบญญากาจ

วาทะ วาที (๑)

มองภาพ “ท้องฟ้า” แล้วนึกถึงอะไร

มองภาพ “ถนน” แล้วนึกถึงอะไร

มองภาพ “แม่น้ำ” แล้วนึกถึงอะไร

เรียงร้อยถ้อยความ

ท้องฟ้า

ถนน

แม่น้ำ

ศึกษาเรียนรู้

ความรู้เกี่ยวกับการพูด

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนจับกลุ่มกลุ่มละ ๔ - ๕ คน
๒. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการพูด
๓. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในรูปแบบแผนผังความคิด จากหัวข้อที่กำหนดให้

ใบความรู้ที่ ๒๔ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการพูด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เพลินพาที่ชีประเด็น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔ เรื่อง วาตะ วาที่ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความรู้เกี่ยวกับการพูด

การพูดมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของคนเรา เราต้องพูดจาสื่อสารกับคนที่แวดล้อมใกล้ตัว เช่น พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ครูอาจารย์ คนที่ต้องพบปะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน การงานอาชีพ และวิถีทางดำเนินชีวิตในแต่ละวัน เช่น คนขายของ คนเก็บเงินค่าโดยสารรถประจำทาง คนเก็บขยะ บุรุษไปรษณีย์ และอื่น ๆ การพูดกับคนที่แวดล้อมใกล้ตัว อาจมีเรื่องราวที่หลากหลายทั้งมีสาระและไม่มีสาระ เรื่องพูดคุยเล่าสู่กัน ฟัง เรื่องการแสดงความความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ประสบพบเห็น ซึ่งอาจสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันหรือขัดแย้งต่างมุมมองกัน แต่การพูดกับคนอื่นที่มีใช้คนที่แวดล้อมใกล้ตัว อาจเป็นการพูดที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับกิจกรรมที่ต้องดำเนินการร่วมกันหรือเกี่ยวข้องกันโดยหน้าที่การงานการประกอบอาชีพ การร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังมีการพูดอย่างเป็นทางการที่ประชุมชน การพูดกับคนจำนวนมาก เช่น กล่าวคำอวยพร กล่าวปราศรัย กล่าวสุนทรพจน์ บรรยายทางวิชาการ อภิปราย ได้วาที หรือการพูดกึ่งทางการ เช่น แสดงความคิดเห็นในที่ประชุม แสดงความคิดเห็นทางวิชาการ เล่านิทาน เล่าประสบการณ์ เป็นต้น โดยทั่วไป ผู้ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจการงาน มีมนุษยสัมพันธ์ และทำประโยชน์ให้แก่สังคมประเทศชาติ ส่วนใหญ่มักเป็นคนที่มีประสิทธิภาพในการพูดเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับว่า **พูดดี พูดเก่ง กล่าวพูด และมีมารยาทในการพูด** ส่วนหนึ่งเป็นความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละคนที่ลอกเลียนแบบกันได้ยากเรียกว่ามีพรสวรรค์ อีกส่วนเป็นความสามารถที่ได้จากการศึกษาเรียนรู้ ฝึกฝน พัฒนา ที่กล่าวว่า เป็นความสามารถที่ได้จากพรแสวงนั่นเอง

พูดดี หมายถึง...

การพูดที่ใช้ถ้อยคำที่สุภาพไพเราะ ออกเสียงได้ชัดเจนถูกต้อง มีจังหวะหนักเบาและน้ำเสียงตามความหมายของข้อความหรือเรื่องราว เลือกใช้ถ้อยคำและคำลงท้ายเหมาะสมกับเรื่องราว กาลเทศะ และบุคคล พูดคำจริง ไม่พูดคำเท็จ ไม่พูดบิดเบือนความจริง ไม่พูดส่อเสียดหรือยุยงใส่ร้ายป้ายสีกัน รู้ว่าจะใครควรพูด อะไรไม่ควรพูด เช่น ไม่พูดเรื่องที่เป็นการล่วงล้ำหรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งนอกจากเป็นการเสียมารยาทแล้วยังอาจผิดกฎหมายด้วย ไม่พูดสิ่งที่ทำให้กระทบกระเทือนใจ หรือทำให้ผู้อื่นอึดอัดระคาย อับอาย โดยเฉพาะท่ามกลางที่ประชุมชน ไม่พูดถึงสิ่งที่เป็นการอับมงคลในงานมงคล เป็นต้น พูดดียังหมายรวมถึงการมีมารยาทในการพูดที่ให้ความสำคัญกับผู้ฟังหรือคู่สนทนา เช่น สบตา ยิ้มแย้มแสดงความเป็นมิตร เปิดโอกาสให้ผู้ฟังหรือคู่สนทนาได้พูดหรือแสดงความคิดเห็น ใส่ใจความรู้สึก ความตั้งใจของผู้ฟัง หรือคู่สนทนา ไม่ชิงพูด ไม่พูดขัดหรือแทรกก่อนที่คู่สนทนาจะพูดจบความ ที่สำคัญการพูดดีต้องเป็นการพูดที่สื่อความหมายให้เข้าใจในทางสร้างสรรค์ พูดแล้วทำให้คนพอใจ สบายใจ มีความสุข เกิดผลดี เกิดความรัก ความสามัคคี และความเจริญก้าวหน้าในหมู่คณะ สังคม และประเทศชาติ เช่น การพูดให้กำลังใจคนที่กำลังผิดหวัง พูดให้คนมีมานะอดทนต่อสู้กับความลำบากยากจน พูดให้คนคลายความวิตกกังวล ความโกรธ ความอิจฉาริษยา พูดให้คนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค์สังคมและประเทศชาติ

พูดดี มักมีพื้นฐานมาจากการคิดดี คิดถูกต้อง คิดสุจริต คิดอย่างมีเหตุผล คิดถูกวิธี คิดถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อส่วนรวม สังคม และประเทศชาติ มากกว่าประโยชน์ส่วนตน การคิดดีนั้นควรคิดในทางที่สร้างสรรค์ มีสติกำกับ สติทำให้เกิดปัญญา ปัญญาทำให้รู้เห็นถึงแนวทางที่ควรทำควรปฏิบัติ เมื่อต้องถ่ายทอดความคิดดีโดยการพูดเพื่อสื่อสารไปให้ผู้อื่นรับรู้หรือนำไปปฏิบัติ ก็ย่อมเป็นคำพูดที่ดีตามไปด้วย สิ่งที่ต้องระวังให้มากเกี่ยวกับ

ใบความรู้

เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการพูด

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบงานที่ ๒๔ เรื่อง พุดดี พุดเก่ง กล้าพูด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เพลินพาที่ขึ้นประเด็น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔ เรื่อง วาตะ วาที (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความรู้เกี่ยวกับการพูด

ใบงาน

เรื่อง พุดดี พุดเก่ง กล้าพูด

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

กิจกรรมนำเสนอ

พูดดี พูดเก่ง กล้าพูด

อภิปรายความรู้

การพูดมีความสำคัญต่อ
การดำเนินชีวิตหรือไม่

การพูดสำคัญไฉน

การพูดมีความสำคัญในชีวิตประจำวัน เพราะเราต้องพูดสื่อสารกับคนที่ต้องพบปะ เกี่ยวข้องสัมพันธ์ในกิจกรรมต่าง ๆ และ วิธีทางดำเนินชีวิตในแต่ละวัน อาจมีเรื่องราว ที่หลากหลายทั้งมีสาระและไม่มีสาระ

อภิปรายความรู้

บุคคลใดที่ได้รับการยอมรับ
ว่ามีการพูดที่มีประสิทธิภาพ

บุคคล ๓ ประเภท ได้แก่

พูดดี

พูดเก่ง

กล้าพูด

อภิปรายความรู

พูดดี

มีลักษณะอย่างไร

พูดดี มีลักษณะ ดังนี้

ใช้ถ้อยคำที่สุภาพไพเราะ

ออกเสียงได้ชัดเจนถูกต้อง

พูดดี มีลักษณะ ดังนี้

มีจังหวะและน้ำเสียงหนักเบา

เลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับกาลเทศะ

พูดดี มีลักษณะ ดังนี้

ไม่พูดบิดเบือนความจริง

ไม่พูดส่อเสียดหรือยุยงใส่ร้ายป้ายสีผู้อื่น

พูดดี มีลักษณะ ดังนี้

ไม่พูดเรื่องที่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

ให้ความสำคัญกับผู้ฟังหรือคู่สนทนา

อภิปรายความรู้

พูดเก่ง

มีลักษณะอย่างไร

พูดเก่ง มีลักษณะ ดังนี้

พูดได้สาระความรู้ ได้น้ำอ้อยยกระทางความ

พูดตรงประเด็น ตรงตามหัวข้อที่พูด

พูดคล่อง ออกเสียงได้ชัดเจน ถูกต้อง

อภิปรายความรู

กล้าพูด

มีลักษณะอย่างไร

กล้าพูด มีลักษณะดังนี้

การยอมพูดสิ่งที่ควรพูด โดยไม่เกรงกลัว
กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองบนพื้นฐาน
ความรู้และประสบการณ์ที่ตนมีเพื่อประโยชน์
ต่อตนเองและต่อส่วนรวม

กิจกรรมนำเสนอ

ตัวอย่างการพูดดี พูดเก่ง กล้าพูด

สรุปความรู้

การพูด หมายถึง การสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด และความรู้สึจากผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง การพูดที่ดีควร ประกอบด้วยลักษณะ ๓ ประการ ได้แก่ **พูดดี** หมายถึง การพูดด้วยเจตนาที่ดี ต้องการให้ผู้ฟังได้รับประโยชน์จากสิ่งที่พูด **พูดเก่ง** หมายถึงการพูดที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ฟัง ทำให้ผู้ฟังคล้อยตามในสิ่งที่พูดได้

สรุปความรู้

และ **กล้าพูด** หมายถึง ผู้พูดต้องมีความมั่นใจในสิ่งที่จะพูด โดยคำนึงว่าสิ่งนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งนี้ นักเรียนต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการจำแนกลักษณะ การพูดทั้ง ๓ ประการนี้ให้ได้ เพื่อนำไปต่อยอดในการพัฒนา ทักษะการพูดต่อไป

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

วาทะ วาที (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. หนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๒. ใบความรู้ เรื่อง “การพูดในโอกาสต่าง ๆ”
๓. ใบงาน เรื่อง “การพูดในโอกาสต่าง ๆ”
๔. กระดาษ ปากกาสี

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)